

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, УПРАВЛІННЯ
ТА СУСПІЛЬНИХ НАУК

СОЦІАЛЬНА РОБОТА: СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК

МАТЕРІАЛИ VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
18 ГРУДНЯ 2025 РОКУ

ЛЬВІВ – 2026

УДК 316.4.05: 009. 37.032

Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток.
Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 18 грудня 2025 р.; [за ред.: Нагірняк М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2026. 590 с.

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (грудень 2025 р.) присвячені стратегічним змінам у системі соціальної роботи під впливом воєнного стану. У збірнику проаналізовано перехід до розвивальної парадигми та впровадження інноваційних технологій у соціальну політику. Особлива увага приділена комплексній підтримці ветеранів, військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб та громадян, які постраждали від наслідків бойових дій.. Матеріали охоплюють широкий спектр тем: від психологічної реабілітації та соціального супроводу в секторі безпеки до новітніх методів соціального менеджменту та взаємодії державних і громадських інституцій.

Опубліковані тези мають вагоме значення для модернізації вищої освіти та практичної діяльності. Вони спрямовані на: вдосконалення професійної освіти, формування компетентностей, професійних навичок майбутніх соціальних працівників, сприяння активному обміну досвідом між науковою спільнотою та практикуючими спеціалістами, розробку адаптивної та професійної моделі діяльності фахівця соціальної сфери, що відповідає викликам сучасності.

Це видання стане цінним ресурсом для широкого кола читачів, які прагнуть глибоко зрозуміти виклики, що постали перед соціальною сферою в часи війни та масштабних суспільних змін. Книга пропонує ґрунтовний аналіз пріоритетів розвитку галузі. Особливу увагу приділено стратегіям післявоєнного відновлення, що робить видання актуальним як для науковців, так і для практиків.

Головний редактор: НАГІРНЯК Михайло Ярославович

кандидат історичних наук, доцент
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Протокол № 3, від 23 січня 2026 р.)*

© Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2026
© Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук 2026
© Нагірняк М.Я. 2026

- Тимчишин П.** Сучасні методи тактико-спеціальної підготовки поліцейських для виконання повноважень у прифронтових та деокупованих громадах із урахуванням міжнародного досвіду забезпечення безпеки та роботи з постраждалими особами внаслідок збройної агресії РФ.... 269
- Тужанська Д.** Соціально-психологічний супровід поліцейських-учасників бойових дій після повернення до службової діяльності..... 274
- Харитоновна Н., Черний О.** Посттравматичне зростання серед ветеранів, які зазнали психологічної травми: український контекст, емпіричні дані та прикладні наслідки..... 279
- Шаргородська А.** Соціальна підтримка в освітніх закладах з повним пансіоном як елемент соціального захисту дітей військовослужбовців 285
- Шпанчук Р.** Стресостійкість як ключовий компонент професійної діяльності соціальних працівників в умовах воєнного стану..... 289
- Яшур П.** Деескалація та кризова комунікація у тактико-спеціальній підготовці поліцейських під час взаємодії з ветеранами, внутрішньо переміщеними особами та цивільними, що пережили окупацію..... 295
- Данилюк М.** Роль іноземної (англійської) мови в процесах соціальної інтеграції ветеранів війни..... 299
- Толканець В.** Системна підтримка родин загиблих та поранених військових як умова запобігання їх соціальному відчуженню..... 301
- Логвиненко В.** Формування дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності І10 Соціальна робота та консультування..... 305

- медичний університет імені О.О. Богомольця, 2024. Т. 9. № 2. 15 с. URL: <https://uk.emedjournal.com/index.php/psp/article/view/508/1067> (дата звернення: 10.12.2025).
2. Назмієв А. Сутність і зміст соціально-психологічної роботи з військовослужбовцями, ветеранами війни та членами їх родин. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2025. № 1(56). С. 150–153.
 3. Слозанська Г., Горішна Н., Бибик Д., Криницька І. Соціальна підтримка ветеранів російсько-української війни та їхніх сімей у воєнний та повоєнний період. *Social Work and Education*. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2023. Т. 10, № 1. С. 47–62.
 4. Столярик О., Семигіна Т. Повернутися з війни: психосоціальна підтримка ветеранів/-нок та членів їхніх сімей. *Social Work and Education*. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2023. Т. 10, № 1. С. 63–77.

Вікторія ЛОГВИНЕНКО

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ІІО СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ

Формування дослідницької компетентності майбутніх соціальних працівників є одним із важливих завдань сучасної вищої школи у сфері соціальної роботи. Дослідницьку компетентність здобувачів вищої освіти визначають як «здатність до проведення наукових досліджень, розуміння

методології досліджень, знання процесу наукової роботи та здатність використовувати наукові методи та підходи для вирішення проблем відповідно до свого професійного напрямку» [2, с. 111–112]. Вчені, які досліджують цю проблему, наголошують на важливості розвитку практичних навичок дослідницької діяльності [4] позаяк показником сформованості компетентності виступає здатність здобувача планувати й реалізовувати пошуково-перетворювальну чи науково-дослідницьку діяльність у професійній сфері. Для соціального працівника це означає не лише вміння проводити емпіричні дослідження, але й здатність аналізувати соціальні явища, оцінювати ефективність програм допомоги та прогнозувати наслідки соціальних інтервенцій.

Разом із тим, дослідницька компетентність передбачає розуміння природи та походження наукових знань, процесу дослідження, методології та базових понять науки [3]. Ці знання є важливими для майбутніх соціальних працівників, адже саме вони забезпечують здатність критично оцінювати соціальні проблеми та пропонувати науково обґрунтовані рішення. Втім, як показують дослідження Н. Salmento, М. Murtonen та М. Kiley, засвоєння таких знань є складним для студентів: значна частина з їх числа демонструє ненаукові уявлення, і лише невеликий відсоток досягає розуміння того, що наукове знання має межі, є змінним, може пояснюватися різними теоріями та ін. [5]. Для соціальної роботи це критично важливо, адже фахівець має працювати з багатofакторними проблемами, які не мають однозначних рішень.

Слабка теоретична підготовка здобувачів вищої освіти у питаннях методології досліджень ставить під сумнів їхню готовність до складніших завдань у сфері соціальної роботи. У світі, де знання постійно оновлюються, а соціальні парадигми змінюються, майбутні фахівці повинні не лише володіти технічними навичками дослідження, але й розуміти природу знання, його межі та методи пізнання. Тому особливого значення набуває інтеграція теоретико-філософських засад у

підготовку соціальних працівників, зокрема філософії науки, яка поєднує епістемологічні та методологічні основи й формує здатність до рефлексії та критичного аналізу соціальних процесів [3].

Одним зі способів формування дослідницької компетентності є залучення студентів до власних досліджень або виконання окремих елементів дослідницького процесу, що дозволяє поєднувати теорію з практикою соціальної роботи. Так, на думку Л. Височан, О. Юденкової та Я. Капранова, розвиток цієї компетентності здобувачів освіти можливий завдяки застосуванню різних методів та підходів. Зокрема вони акцентують на проектній діяльності, яка сприяє формуванню навичок збору й аналізу даних, комунікації та презентації результатів; наукових семінарах та конференціях, участь у яких допомагає студентам ознайомитися з актуальними світовими дослідженнями та представляти власні напрацювання; наукових лабораторіях - створення спеціалізованих лабораторій дає можливість здобувачам проводити дослідження під керівництвом науково-педагогічних працівників, набуваючи практичних навичок; програмах стажування, що дозволяє майбутнім фахівцям отримати реальний досвід і ознайомитися з сучасними технологіями та методами досліджень у наукових центрах та установах [2, с. 112].

Також використання інтерактивних методів навчання як от дискусій, case-study, проектів, ігрових технологій та ін. сприяє становленню майбутнього фахівця, який володітиме критичним мисленням, створює умови для моделювання реальних професійних ситуацій, що дозволяє не лише засвоювати теоретичні знання, а й застосовувати їх у практичному контексті [1]. Такий підхід формує здатність до самостійного пошуку інформації, її систематизації та наукової аргументації, що є ключовими складовими дослідницької компетентності соціального працівника.

Отже, формування дослідницької компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи потребує інтеграції теоретичних знань, методологічної підготовки та практичного досвіду. Такий комплексний підхід сприяє становленню соціального працівника як дослідника, здатного до самостійного пошуку, систематизації та наукової аргументації, що відповідає вимогам сучасного суспільства та професійної практики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васянович Г., Логвиненко В. Використання інтерактивних методів навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2023. Т. 68. С. 85–93. DOI: 10.31652/2412-1142-2023-68-85-93.
2. Височан Л.М., Юденкова О.П., Капранов Я.В. Формування дослідницької компетентності здобувачів закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 87. С. 110-113. DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2023.87.19>.
3. Логвиненко, В.М. Епістемологічні та методологічні засади дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 12(20). С. 489–497. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12\(20\)-489-497](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12(20)-489-497).
4. Мельник А.Б. Характеристика розвитку дослідницької компетентності магістрантів у галузі освітніх наук: зарубіжний досвід. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2024. Вип. 1. С. 108-121. DOI 10.35433/pedagogy.1(116).2024.9.
5. Salmento H, Murtonen M., Kiley M. Understanding Teacher Education Students' Research Competence Through Their Conceptions of Theory. *Frontiers in Education*. 2021. 6:763803. doi: 10.3389/educ.2021.763803.